

2/2015-2016

www.7zskolin.cz

5 Kč

www.7zskolin.cz

Vánoce přicházejí

Advent

Advent je předvánoční až vánoční zvyk, ve kterém všichni věřící, či nevěřící zapalují po čtyři neděle čtyři svíčky, které ty neděle představují. Zapalují se vždy čtyři neděle před vánocemi. Svíčky se po celá staletí dokonce pojmenovaly: **Pokoj (mír), víra, láska a naděje, nebo také jinak.** Také byly označeny barvami: **Bramborová, bronzová, stříbrná a zlatá.** Symbolizuje to také příchod spasitele, Ježíše Krista. V západní tradici je advent také dobou

zklidnění. Odpovídalo to životnímu stylu našich předků, jejichž přirozeným rytmem byla intenzivní práce v době od jara do podzimu, kdy bylo nutné zvládnout veškeré zemědělské práce, a odpočinek v zimě, kdy se vykonávaly domácí práce jako draní peří, šití, pletení, apod.

1. Na první adventní neděli zapalujeme první fialovou svíčku, tzv. svíci proroků. Tato svíčka je památkou na proroky, kteří předpověděli narození Ježíše Krista.
2. Na druhou adventní neděli zapalujeme druhou fialovou svíčku, tzv. betlémskou, která reprezentuje lásku a představuje Ježíškovy jesličky.
3. Na třetí adventní neděli zapalujeme růžovou svíci, tzv. pastýřskou, která vyjadřuje radost z toho, že postní období je téměř u konce a adventní období získává slavnostnější ráz.
4. Na čtvrtou adventní neděli zapalujeme poslední fialovou svíčku, tzv. andělskou, která představuje mír a pokoj. Čtvrtá adventní neděle může připadnout na Štědrý den.

Konec adventu pak představuje západ slunce Štědrého večera. Vánoční svátky začínají Slavností narození Páně neboli Božím hodem vánočním, 25. prosince. V současnosti se jednotlivé adventní neděle označují také jako železná, bronzová, stříbrná a zlatá. Označení železná neděle je umělé, v lidové tradici se tradovala pouze bronzová, stříbrná a zlatá.

Jan Řehák

Data, která jsou pro advent důležitá

4. 12. – Barbora

Barborky jsou starý lidový zvyk, kdy se 20 dnů před Štědrým dnem uřežou větvičky třešňí nebo višňí, vloží se doma do vázy s vodou a čeká se, zda do Vánoc pěkně rozkvetou. Rozkvetlé barborky o Vánocích symbolizují nejen příchod nového světla v podobě Ježíše Krista.

Pokud Vám ovšem Barborka nerozkvete a vy jste mladá svobodná dívka, pak věřte, že se příští rok neprovdáte.

V dřívějších dobách strašili rodiče děti barborkami, ale dnes čerty.

6. 12. - Mikuláš

Tradice kolem Mikulášovy osoby je velmi výrazná. V předvečer 6. prosince navštěvuje muž s bílým vousem - často v doprovodu čerta a anděla děti a obdarovává je nebo je trestá pro jejich špatné činy. Pokud se Mikuláš nedostaví osobně, lze za oknem nalézt pytlíky naplněné sladkostmi. Zvyk, který zůstal zachován dodnes: zvyk, že Mikuláš navštěvuje děti a obdarovává je.

13. 12. – Lucie

LUCIE NOCI UPIJE, DNE NEPŘIDÁ - to je přísloví, které zná dnes každý, ale mnoho lidí neví, že na Lucii se konaly různé průvody Lucek, strašily se jimi děti, také hospodyně - Lucie je symbol čistoty.

Vendula Nováková

Historie Vánoc

Vánoce mají svůj původ ještě v pohanské době, kdy byli lidé těsně spjati s přírodou a uctívali Slunce jako životodárnou sílu. Slavilo se probuzení Slunce na jaře, uctívala se největší síla Slunce v létě a významný svátek byl také v zimě, kdy Slunce pozbylo svoji sílu, ale lidé věřili v jeho znovuzrození. To bylo v období zimního slunovratu kolem 21. prosince, kdy se začíná prodlužovat den, přibývá světla a tepla a narozené Slunce získává sílu. Rané křesťanství se snažilo tyto pohanské zvyky vymýtit, proto soustředilo své svátky do významných pohanských oslav. Do této doby také křesťané zasadili narození Ježíše.

Vánoční stromeček

Přesný důvod použití jehličnatého stromu jako vánočního symbolu není přesně znám. Do Čech se tradice zdobení vánočního stromu dostala v 19. století z Německa. Zdobení stromečku záviselo na krajových zvyklostech a na sociálním postavení dané rodiny. Na výrobu ozdob se používali pouze přírodní materiály v podobě ořechových skořápek, zrní, kukuřice, koření, sláma, kukuřičné listy a ústřížky textilu. Na strom se zavěšovaly jablíčka, v mouce obalené ořechy a šišky, z papíru se vyráběly hvězdy, řetězy a různé květy.

Kapr

V našich zemích je od 19. století ryba součástí štedrovečerní hostiny. Je považována za postní jídlo. Při kuchání ryby si schovejte pár šupinek do peněženky, aby se vás držely v příštím roce peníze.

Dárky

Nadělování dárků o Vánocích má svůj původ již v legendě o narození Ježíška. I jemu lidé nosili vše, co zrovna měli, aby pomohli Svaté rodině. Smyslem vánočního obdarování by měla být radost nejen z toho, že dárky dostáváme, ale především z toho, že je darujeme.

Cukroví a vánoční pečivo

Tento zvyk je až z konce 19. století. Podle něj by na stole mělo být sedm nebo třináct druhů

vánočního cukroví. U chudších lidí tvořily vánoční cukroví i obvyčejnější druhy pečiva, jako vdolky, koláče, buchtičky, záviny a samozřejmě perník. Nejvýznamnější vánoční pečivo je Vánočka, o které jsou zmínky již ze 16. století a váže se k ní hodně pověr. Vánočka se pletla z devíti pramenů, přičemž čtyři spodní znamenaly slunce, vodu, vzduch a zemi. Tři prameny uprostřed symbolizovaly rozum, cit a vůli a vrchní dva prameny představovaly lásku a moudrost.

Jmelí

Jmelí k Vánocům neodmyslitelně patří. Bylo kdysi součástí i pohanských obřadů, je mu přisuzována magická moc a je opředeno řadou pověr. Není divu, vždyť jmelí roste vysoko na stromech, které opadají, avšak ono zůstává stále zelené. Čím více má bobulek, tím více štěstí přináší svému majiteli.

Betlém

Místo, kde přišel na svět Ježíš. Tradice stavění betlémů je starší než zdobení stromečku. Založil ji František z Assisi, kdy v roce 1223 při oslavě narození Krista postavil v jeskyni živé jesle se zvířaty a lidmi. Tato tradice se rozšířila do celého světa.

Pavčina Hejduková

VÁNOCE U NÁS

Vánoce jsou křesťanské svátky narození Ježíše Krista. S Vánoci souvisí doba adventní, která jim předchází a slouží jako příprava na slavnost. Vánoce křesťané začali slavit v třetím až čtvrtém století. Nejstarší památkou, která je dosvědčuje, je Filokalův chronograf z roku 354, kdy již bylo slavení Vánoc zřejmě nějakou dobu zavedené. Od slavení svátku bylo krátce upuštěno poté, co Řehoř z Nazianzu odstoupil z úřadu patriarchy konstantinopolského v roce

381, ale bylo znovu zavedeno Janem Zlatoústým asi v roce 400. V raném středověku byla oslava Narození Páně považována za méně významný svátek než Epifanie (Zjevení Páně, 6. ledna), která je v západním křesťanství zaměřena na návštěvu mudrců.

Jmelí

Stojíte pod jmelím, musíte se políbit! Jmelí k Vánocům také neodmyslitelně patří. Již od pohanských dob je mu přisuzována magická moc. Tvrdí se, že pokud je doma zavěšeno jmelí, přináší do domova štěstí a lásku a ochraňuje proti zlým čarodějným silám a duchům.

Kapr

Vánoce, jako postní období, dominují rybami. Proč u nás kraluje tradiční kapr s bramborovým salátem? Protože ho tak prosadila ve své Domácí kuchařce slavná buditelka Magdalena Dobromila Rettigová.

Čokoládové figurky na stromečku

Tohle je trošku taková perlička, protože se jedná o ryze českou záležitost. Malé čokoládové figurky zabalené v barevném alobalu jsou výplodem naší, české, nápaditosti.

Obdarování

Daruj dárek, daruješ tím část sebe... toto byla prvotní myšlenka obdarování o Vánocích, která se zrodila v době středověké. Dárek měl sloužit k upevnění mezilidských, především rodinných, vztahů.

Adriana Hrubá

České Vánoční tradice:

Pouštění lodiček - Do prázdné půlky skořápky od vlašského ořechu se připevní svíčka. Lodičky se pouštějí do lavoru s vodou. Komu lodička nejdéle vydrží nad vodou, toho čeká dlouhý a šťastný život.

Adventní věnec – je hodně ozdobený, se 4 svíčkami. Každou adventní neděli se postupně jedna ze svíček zapálí. Poslední adventní neděli se rozzáří všechny svíčky najednou.

Děle pak krájení jablíček, přeskakování sekery bosou nohou, dívání se do pece, třesením bezu na zahradě u domu, vyndávání polínek z hranice a jiné

Štědrovečerní večeře

Rybí šupiny se dávají pod talíř, aby přinášeli po celý rok dost peněz.

Talíř navíc se dával nejenom pro nečekaného hosta, kterého bylo třeba pohostit a také se říkalo, že je to v očekávané narození Ježíška. Nebo také, že u štědrovečerní večeře má jíst vždy sudý počet osob.

Vstávání od stolu bylo zakázáno, kdo vstal od štědrovečerního stolu, tomu byla předpovídána smrt nebo nemoc v následujícím roce.

Nicola Husáková

Zlaté prasátko

Při zmínce o zlatém prasátku si v dnešní době snad každý vybaví malou holčičku v jedné známé reklamě a její: "Ne, ne nemusím, já už ho vidím..." Jedná se o tradici, kdy se tvrdí, že pokud vydržíte celý Štědrý den se postit, tak večer se vám pak zjeví zlaté prasátko, které vám zaručí hojnost a dobrou úrodu na celý příští rok. Zřejmě proto, že zajišťování úrody už nebývá nejvyšší prioritou našich domácností, tak se také málokomu podaří zahlédnout stín zlatého prasátka, jak běží po stěně či stropu místnosti.

Ondřej Vorlíček

Lodičky

Není mnoho lidí, kteří by alespoň jednou v životě o Vánocích nezkoušeli **pouštět lodičky** ze skořápek ořechů

Je velmi důležité, aby si svou lodičku každý zhotovil sám. Při věštbě můžeme položit jakoukoliv otázku týkající se lásky, rodiny, práce, úspěchů, majetku atd...

Smí se položit jen jedna jasně formulovaná otázka a to v okamžiku, kdy budete v lodičce zapalovat svíčku a spouštět ji na vodu.

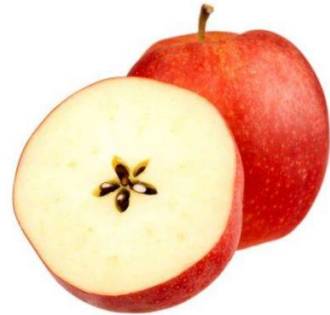

Chování lodičky znamená:

- **zůstala u břehu** - v příštím roce žádné změny, vše zůstane při starém
- **hned se potopí** - jakákoliv snaha zlepšit svou situaci bude marná
- **při plavbě se dotýká jiné lodičky** - láska a přátelství
- **utvoří kruh s ostatními** - bezproblémové soužití, vzájemná úcta, přátelství a tolerance
- **ocitne se uprostřed ostatních** - majitel lodičky potřebuje ochranu a pomoc, je zranitelný a citlivý
- **ocitne se mimo kruh** - majitel v nadcházejícím roce rodinu opustí
- **točí se v kruhu** - nerozhodnost, nevíte, co od života chcete
- **se zhasnutou svíčkou** - neupřímnost, komplikovaný citový vztah
- **sama dopluje k druhému břehu** - získáte, po čem toužíte

Rozkrajování jablka

U štědrovečerní večeře se při této pověře určovalo, jak to bude se zdravím jednotlivých členů rodiny v nadcházejícím roce. Každý si překrojil svoje jablko. Pokud se uprostřed objevila hvězdička, znamenalo to, že dotyčný bude celý příští rok zdravý, zvláště pěkná hvězdička charakterizovala dlouhý život. Objevil-li se křížek, nevěstilo to nic dobrého. Křížek nebo zkažené jablko signalizovaly nemoc, krátký život či smrt.

Patrik Beněš

Vánoce ve světě

Vánoce jsou křesťanský svátek. Lidé je slaví na počest narození Ježíše Nazaretského. Většinou se sejde celá rodina, zdobí se stromeček a dávají se dárky. Vánoce se slaví po celém světě jinak;

V **Kanadě, Anglii a USA** se dárky rozbalují ráno

25. prosince. V USA je velice oblíbené zdobení domu z venku, především osvětlením. Tradiční štědrovečerní večeře je nadívaný krocan s pečenými bramborami, zeleninou a brusinkovou omáčkou. Vánoční pudink se podává jako dezert, který je vyrobený z oříšků, hrozinek, rumu, vajec, strouhanky, cukru, citronů a švestek. Dárky zde nosí Santa Claus, nazývaný taktéž Father Christmas (Otec Vánoc).

Pro **Švédské** vánoční svátky je typická slaměná postavička kozla, která se později na tři krále hází do ohně. Tradiční večeří je sušená treska s bílou omáčkou, dále pak kořeněný

chléb s hřebíčky a zázvorem a vařené fazole se slaninou a cibulí. Dárky nosí Jultomten za doprovodu skřítků Julnissarů. Lidé místo jména píší na dárky krátké verše, které charakterizují danou osobu.

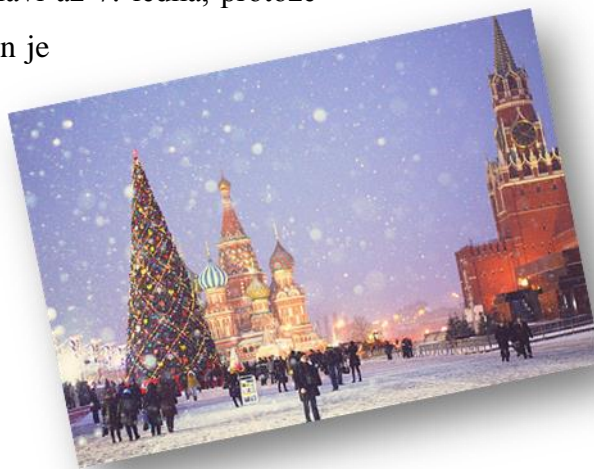
Dříve se v **Řecku** zdobily lodě. Vánoční stromeček tam začal pronikat před několika desetiletími. Mezi vánoční tradice patří například žehnání domu svěcenou vodou proti zlým skřítkům. Pořádají se také dětské průvody. Děti chodí 24. prosince s triangly a bubínky koledovat. 25. prosince se koná jedna z nejbohatších hostin v roce, podává se krůta s kaštanovou nádivkou, mleté maso a oříšky, peče se sele, jehně nebo ryby. Dárky nosí Mikuláš až na přelomu roku. Podle pověsti zachraňoval potápějící se lodě, a tak mu z vousů crčí slaná voda.

Nicola Husáková

Rusko

Vánoce se v tradičně pravoslavném Rusku slaví až 7. ledna, protože církev stále používá Juliánský kalendář - a ten je oproti našemu Gregoriánskému kalendáři o 13 dní opožděn. Náš sedmý leden tedy odpovídá 25. prosinci. Oslavy se tak liší od toho, co známe u nás - v Rusku následují Vánoce až po Novém roce. Novoroční oslavy začínají 31. prosince. Domácnosti se slavnostně vyzdobí, nemůže chybět stromek, "jolka". Večer se lidé sejdou slavnostního stolu, vyměňují si dárky a dětem naděluje děda Mráz (děd Moroz), kterého často doprovází Sněhurka (Sněguročka). O půlnoci pak lidé vyjdou do ulic a vítají Nový rok.

u

naděluje děda Mráz (děd

Itálie

Čas Vánoc v Itálii začíná osm dní před 25. prosincem a končí po dvanácti dnech - na svátek Tří králů. Štědrý večer se slaví jako předvečer narození Páně jen schůzkou s přáteli. Italské

děti dostávají dárky až na první svátek vánoční ráno. Štědrovečerní večere se liší podle jednotlivých regionů. Na stolech nechybějí krocan ani ryba, v poslední době však stále častěji Italové podávají těstoviny - například s mořskými plody. Ve srovnání s našimi, jsou italské Vánoce velmi odbyté: vždyť tu ani nepečou cukroví. Jenom ta půlnoční mše je stejná. Pod vánočním stromkem najdou děti téměř vždy i malé jesličky.

Maďarsko

Vánoce patří v Maďarsku k nejvýznamnějším svátkům roku. Hluboké kořeny mají i proto, že druhý vánoční den si celý křesťanský svět připomíná svatého Štěpána, tedy jmenovce zakladatele historického maďarského státu. Vánoce jsou tak nejen církevním, ale skutečně celonárodním svátkem. Dárky se rozdávají ještě před štědrovečerní večeří, která bývá bohatá a začíná hned po setmění nebo východem první hvězdy, kdy se rodina postaví ke stolu a pomodlí.

Pavčina Hejduková

Vánoce v Austrálii a na Novém Zélandu

Australané považují Vánoce za čas připomenutí si jejich duchovního významu - narození Ježíše Nazarethského. Dá se říci, že typicky australské Vánoce neexistují. Dárky zde nosí rovněž Otec Vánoc, ale poslední léta si na oblibě získává i americký Santa Claus. V noci z 24. na 25. prosince přichází do domů a vkládá dětem dárky do punčoch na krku, či do povlaků na polštář zavěšeném v rohu postele. Vánoční výzdoba je střídavá, používají se především slaměné ozdoby, větvičky ze stromů, jmelí a samozřejmě vánoční stromeček.

Okresní kolo ve florbale dívek

V pátek 4. 12. 2015 proběhlo okresní kolo ve florbale dívek 6. a 7. ročníků a naše dívky obsadily první místo mezi 12 týmy a postupují do krajské kola, které se koná 16.12.2015 v Kutné Hoře.

Sestava: L.Seifertová, K.Maxová, E.Pavlíková, L.Olivová, H.Rothanzlová, S.Poláková, S.Pernicová, L.Černá, J.Sombergová.

Děvčatům gratulujeme.

Mgr. Václav Schön

Krajské kolo ve stolním tenisu

Ve čtvrtek 5. 11. 2015 se Matěj Záboj, Jakub Neprášek a Jakub Kopáček zúčastnili krajského kola ve stolním tenisu a obsadili čtvrté místo. Děkujeme za reprezentaci školy.

Mgr. Vlasta Šlězová

Vedení redakce školního časopisu: pí. Jiránková; Korektura: pí. Jiránková;

Sazba: pí. Kutilová; Redakční rada: žáci 6. - 9. tříd ZŠ;

Vydavatel: Základní škola Masarykova 412, Kolín 3, www.7zskolin.cz